

[Bendix.]

centraladministrationens, i det konkrete tilfælde boligministerens og boligministeriets forlængede arm. Jeg skal ikke her tage stilling til, om det var viist, men man kan rejse det spørgsmål, om det egentlig er i god overensstemmelse med kommunalreformens intentioner.

Jeg skal afslutte med at sige, at dette er jo en rationering, det er der vel ingen der vil prøve på at lægge skjul på, og rationering er altid tegn på, at der er uorden i et eller andet. I dette tilfælde er det regeringens økonomiske politik og politik i øvrigt, som har skabt en tilstand af uorden, og det er beklageligt. Jeg vil ikke rejse nogen almindelig boligpolitisk, endsige økonomisk politisk debat på dette grundlag, men jeg vil godt spørge ministeren, om det er sådan, at dette skal opfattes som en hensigtsserklæring fra ministeren og regeringen, en hensigtsserklæring i retning af, at man ønsker at administrere landets byggeaktivitet ved disse rationeringsordninger. Eller er ministeren af den opfattelse, at dette er noget midlertidigt? Hvis det er noget midlertidigt, er ministerens erklærede målsætning da at søge frem imod en fri tilstand igen? Det ville i og for sig være rart at få det oplyst fra ministerens side, hvis ministeren vil og kan oplyse det.

Skovmand: Jeg vil gerne takke ministeren for redegørelsen. Mit parti er ikke modstander af selve det, at man foretager indgreb mod byggeriet i visse situationer. Ministeren har ganske ret i, at det er et stort problem, hvis det igangsatte byggeri i alt for høj grad overstiger den kapacitet, der er til rådighed, så der sker både en fordyrelse af byggeriet og en forlængelse af byggetiden. På den anden side er det vanskeligt at lave indgreb, der ikke på længere sigt er skadelige, og her må man nok spørge, om den form for regulering, der valgt, virkelig er den mest hensigtsmæssige måde at gribe problemet an på.

Den mest oplagte fare ved ordningen består i den stivhed, som også hr. Bendix har været inde på, idet der bliver bygget, hvor der måske egentlig ikke burde bygges, og til gengæld bliver bygget mindre andre steder, hvor der gerne skulle bygges noget. Der er den væsentlige forskel på situationen i dag

og den situation, der har været ved f.eks. de reguleringer, der foregik i begyndelsen af 1960'erne, at befolkningsudviklingen nu går i retning af, at folk flytter fra København, fra hovedstadsområdet og til provinsen, mens det tidligere var det omvendte, der var tilfældet. Det vil sige, at hvor den tidligere byggeregulering bremsede væksten i hovedstadsområdet og støttede væksten i provinsen, så er der nu en risiko for, at denne regulering kan få den stik modsatte virkning. Jeg vil gerne spørge ministeren om, hvad han har at sige om det problem.

Det paradoksale er vel i øvrigt, at indgrebet foregår på et tidspunkt, hvor der af andre grunde faktisk er en nedgang i den igangsatte byggeaktivitet, bl.a. som følge af ophævelsen af momsrefusionen og den højere rente, som jo i sig selv virker som en ganske alvorlig stramning af vilkårene for nye bygherrer. Det betyder, at man i boligministeriet løber en risiko for at undervurdere de langsigtede ulemper, der måske vil vise sig ved denne regulering, herunder også de ulemper, der kan komme af, at amterne i praksis vil være tilbøjelige til at administrere sådan, så kommunerne får, hvad de hidtil har fået.

I øvrigt mener jeg, ministeren bør anerkendes for, at det nu er amterne, der har fået overladt administrationen, og ikke de enkelte kommuner. Det giver mulighed for en smidig administration. Spørgsmålet er så, om denne smidighed vil blive udnyttet, og det må vi vel se på i boligudvalget.

Et særligt problem, som vel også bør med i behandlingen i boligudvalget, og som jeg gerne vil nævne her, rejser den særlige form for hotelbyggeri, der består i, at kapitalstærke firmaer opfører i hundredvis af ensartede lejligheder til turister efter det mønster, man kender i Middelhavslandene. Det kan vel overvejes, om netop dette byggeri, som jo, så vidt jeg har forstået, er unddraget reguleringen, bør begunstiges på andet byggeris og det egentlige sommerhusbyggeris bekostning.

Henning Philipsen: Må jeg indledningsvis sige, at jeg altid lytter med interesse, når hr. Guldborg beskriver, hvad socialisme er, og hvordan rigtige socialister er, henholdsvis hvor gode eller dårlige borgere og mennesker de måtte være. Jeg kunne godt tænke